L-Atti tal-Inkjesta datata 19 ta' Novembru 2019, rigward skont it-Termini ta' Referenza ta' l-Inkjesta Pubblika dwar l-Assassinju ta' Daphne Caruana Galizia.

Seduta miżmuma llum l-Erbgha 9 ta' Dicembru 2020, fis-2:00 p.m. fit-Tieni Sular, Awla 20, il-Qorti.

Xhud **Reno Bugeja** iben il-mejtin Joseph u Carmela nee` Gauci, imwieled u residenti r-Rabat bil-Malti u bil-gurament tieghu jghid :

Chairman Imhallef M Mallia :
Sur Bugeja, ahna nafuk bhala gurnalist. Inti gurnalist di professjoni; kemm ilek gurnalist, kemm ilek mal-PBS, u llum irtirat nimmagina, hux hekk?

Ix-Xhud :
Irtirajt sitt (6) xhur ilu prattikament. Irtirajt sitt xhur ilu wara 44 sena mal-PBS biss.

Imhallef A Lofaro :
Sitt xhur ilu.

Ix-Xhud :
Gurnalista biss mal-PBS.

Chairman Imhallef M Mallia :
Wara kemm?

Ix-Xhud :
Wara 44 sena

Chairman Imhallef M Mallia :
Wara 44 sena; dejjem bhala gurnalist.

Ix-Xhud :
Gurnalist f' diversi taqsimiet tal-PBS.

Chairman Imhallef M Mallia :
….tal-PBS.

Ix-Xhud :
Hekk hu.

Chairman Imhallef M Mallia :
Inti dejjem kont fi newsroom?

Ix-Xhud :
Dejjem; minn day one sa l-ahhar gurnata

Chairman Imhallef M Mallia :
Fi newsroom.

Ix-Xhud :
Daka record assolut.

Chairman Imhallef M Mallia :
B' mod generali x' diffikultajiet isibu l-gurnalist li jahdmu fi newsroom? Inti kont il-kap taghhom fi zmien; x' diffikutlajiet isibu.. per ezempju fejn naf jien?.., biex igbu informazzjoni minn entitajiet governattivi jekk ikun hemm; kif il-gvern jitratta mal-PBS…

Ix-Xhud :
Ifhimni hawn, il-PBS ma huwiex iktar minn haddiehor u lanqas inqas minn hddiehor. Kull meta fittixna informazzjoni hafna drabi tigina; ovvjament hemm informazzjoni illi kull tant wiehed jipprova jevitaha. Dina dejjem mhux kollox huwa imperrec, imma hafna minn l-informazzjoni konna insibu koperazzjoni u tinghatalna. U kultant konna ninharqu wkoll illi certa informazzjoni nitolbuha ahna u flok ituwha lilna ituha lill kulhadd f' salt jew ituwha lil haddiehor minn wara daharna. Jigifieri kull tant tigrilna wkoll. Ma konniex ippreviliggjati.

Chairman Imhallef M Mallia :
Kif kontu titolbu l-informazzjoni? X' mezzi kontu tuzaw?

Ix-Xhud :
Hafna drabi b' email jew telefonati.

Chairman Imhallef M Mallia :
Lil min?

Ix-Xhud :
Hafna drabi lil communications coordinators tal-Ministeri rispettivi fejn ikollok bzonn l-informazzjoni.

Chairman Imhallef M Mallia :
Ma’ l-ufficcju tal- Prim Ministru kontu tikkomunikaw ta’ spiss?

Ix-Xhud :
Mhux ta’ spiss, mhux iktar minn ohrajn. Jigifieri kien ikun hemm talbiet regolari jekk ikun hemm bzonn talbiet ghal informazzjoni; imma l-ebda komunikazzjoni straordinarja..

Chairman Imhallef M Mallia :
Kontu tircievu ordnijiet jew komunikazzoni minn ghand dan l-ufficcju?

Ix-Xhud :
Nassigurak illi hija percezzjoni illi hija zbaljata. Jiena ma niddejjaqx nghid, jiena accettajt il-kariga ta’ manager meta kont wasalt ghal pensjoni biex ma jkollix l-ebda pressjoni; u allura dawk il-pressjonijiet jiena qatt ma kelli. Nahlifhom fuq ibni l-ghaziz.

Chairman Imhallef M Mallia :
U meta sirt kap tat-Taqsima ta’ l-Ahbarijiet?

Ix-Xhud :
Jiena l-Bord hatarni f Mejju ta’ l-2013.

Chairman Imhallef M Mallia :
F’ Mejju 2013. Dak il-famuz vjagg ghal Azerbaijan dak x’ gara? Ghaliex.. kontu serjrin, ma kontux sejrin? Mortu u bqajtu hawnhekk? Waqaftu fin-nofs? X’ gara?

Ix-Xhud :
Sur Imhallef, l-istedina bhal ma jkun hemm stediniet ohrajn kienet din id-darba mill-gvern ta’ l-Azerbaijan u ovvjament hemmhekk kien hemm bzonn il-viza u l-viza ma hadux hsieb illi ssir l-applikazzjoni ghaliha, u nqbaddna, konna jiena u David Cartridge, u inqbadna Parigi air route illi konna sejrin Baku; u kellna naghmlu lejl hemmhekk. Jigifieri dina xejn straordinarju. Naf li inkiteb hafna affarijiet fuqha, pero` ha nirregistraha din, il-politici huma min huma kemm fil-gvern u anke fl-oppozizzjoni jaghmlu hafna gatekeeping il-hin kollu. U jekk xi hadd jahseb illi f’ dawn il-laqghat li mmorru ahna ha nkunu prezenti hemm ghal xi negozjati huwa imqarra ghal kollox, ghax inti hafna

drabi jkunu issa photo opportunity. tidhol ghall-ewwel 3 - 4 minuti, ikeccuk ‘il barra, u mbaghad x’ isir wara l-bibien maghluqa..; dana mhux biss ma’ gvernijiet, anke ma’ korpi kostitwiti. Jigifieri ahna mmorru, inkunu mistednin mill-gvern, mill-oppozizzjoni, issa ma’ l-MDA, issa mal-GRTU u issa mal-Unions, tidhol 3 minuti u jkeccuk ‘il barra. Jigifieri jekk xi hadd jahseb illi l-gurnalista ha jkun qieghed hemmhekk biex jaghti xi testimonjanza ta’ x’ ikun gie diskuss hija zbaljata ghal kollox.

Chairman Imhallef M Mallia :
Ahda mill-irwoli li ghandu dan il-Bord huwa biex naghtu xi opinjonijiet jew ninvestigaw ir-rwol tal-gurnalist kif inhua trattat. Kellna diversi gurnalisti li tawna diversi xenarji dwar il-gurnalizmu ta’ Malta, il-futur tietghu, id-diffikultajiet li jkollhom meta jigu biex jinvestiga agir governattiv, specjalment agri governattiv fejn isibu jew hajt ma wicchom jew inkella ma jirripsondu xejn, specjalment dik il-famuza freedom of information act illi tidher illi qed tintuza b’ mod bhala tarka sabiex tinheba informazzjoni warajha, mhu xbiex tinghata. Inti kif taraha?

Ix-Xhud :
Le l-Freedom of Information taghti diversi fakultajiet u tintuza mill-gurnalisti u minn media houses varji; u l-awtoritajiet gie li jaghtu u gie li ma jaghtux. Pero` meta ma jaghtux hemm id-dritt ta’ l-appell. Sa fejn naf jien jista’ jigi overruled anke mill-Kummissjoni tad-Data. Jigifieri hemm cirkostanzi li jipprova jaghmlu gatekeeping, imma sa fejn naf jien kien hemm decizjonijiet ukoll illi dik l-informazzjoni trid tinghata. Jigifieri dik il-ligi mhix hazina. Dik il-ligi hija ligi tajba, ligi pozittiva. Ilha li saret sostanzjalment, jidhirli li saret taht amministrazzjoni ohra u nahseb illi qed taqdi l-funzjonijiet. Ovvjament kultant jintalbu affarijiet illi ma nahsibx illi jistghu jkunu gustifikati. Jigifieri jista’ ikollok il-gurnalist illi jahseb illi bil-Freedom of Information tista’ ggib kwalunkwe informazzjoni. Hemm informazzjoni illi hija fl-ambitu pubbliku, imma jekk titlob.. jien naf?.. l-emails privati li jkunu ghaddej ma nahsibx li dik hija att pubbliku; jigifieri ezempju wiehed dan jigifieri. Imma hafna minn l-informazzjoni li tintalab b’ dik il-ligi tinghata, u jekk ma tinghatax hemm id-dritt ta’ l-appell.

Chairman Imhallef M Mallia :
Pero` bit-terminu li hemm ta’ l-appell, it-terminu jghaddi wisq zmien. By that time l-punch line ta’ dik l-informazzjoni jkun intilef.

Ix-Xhud :
Mhux dejjem ta, mhux dejjem. Ghax hafna minn l-investigazzjonijiet li jsiru l-gurnalistici ma huwiex time barred, jigifieri ghandek zmien biex tinvestiga u

jibqghu dejjem relevanti. Ghax inti fil-gurnalizmu wara kollox xi haga illi ma kinetx maghrufa u ssir maghrufa sentejn wara wkoll hija ahbar; jigifieri mhux bilfors hemm il-medjattezza fiha din.

Chairman Imhallef M Mallia :
Dwar progetti nazzjonali, per ezempju l-Vitals, l-Electrogas, il-Montenegro, dawn il-progetti, meta tigi biex taghmel servizz dwarhom dawn fejn tirrikorri? Ghand min tmur?

Ix-Xhud :
Ifhimni hawn..

Chairman Imhallef M Mallia :
L-ewwel nett, saru servizzi fuqhom dawn?

Ix-Xhud :
Iva saru; u saru anke programmi jigifieri, mhux servizzi biss. Saru programmi u l-programmi ahna dejjem hija konfermata li jekk ikollok programm iggib il-veduti varji. Ghax ahna mhux biss l-Ahbarijiet; L-Ahbarijiet hija bicca bicca zghira minn dak kollu li naghmlu bhala gurnalisti. Ix-xandir pubbliku jaghmel ukoll diversi programm. Pero` mbaghad ..

Imhallef A Lofaro :
Per ezempju Dissett hux hekk?

Ix-Xhud :
Dissett, kellek TimesTalk ghal xi zmien, kellek Realta`, kellek Xtra jigifieri.., Xarsabank; dawk kollha huma programmi illi hemmhekk jistiednu opinjonijiet varji u wiehed hemmhekk ikun jista' jixtarr hafna affarijiet u wiehed ikun jista' jgib opinjonijiet varji. Nahseb dak huwa punt importanti illi..; ghax mhux l-Ahbarijiet; l-Ahbarijiet hija biss pagna wahda minn …

Chairman Imhallef M Mallia :
Biex isiru dawn il-programmi trid taghmel hafna homework.

Ix-Xhud :
Iva.

Chairman Imhallef M Mallia :
Hafna;

Ix-Xhud :
Hekk hu.

Chairman Imhallef M Mallia :
Harna informazzjoni, trid tfittex minn hawn u tfittex minn hemm.
Ix-Xhud :
Ehe.

Chairman Imhallef M Mallia :
Meta tigi ghad-dunque, ghall-informazzjoni minn entitajiet tal-gvern ..

Ix-Xhud :
Jekk ha tistrieh biss fuq informazzjoni li tigi minn entita` tal-gvern tkun tlaqt minn pozizzjoni zoppa. Jigifieri jiena ha nkun onest, meta kien ikolli l-programm tieghi kont nitkellem ma nies u nfittex, infittex fuq l-internet informazzjoni li ma tkunx minn tal-gvern biss; ghax jekk ikollok nies ...

Imhallef A Lofaro :
Imma ma' nies politici per ezempju?

Ix-Xhud :
Mhux biss politici imma. Mhux biss politici

Imhallef A Lofaro :
Opinjonisti?

Ix-Xhud :
Anzi jien kont niehu pjacir infittex hafna nies teknici. Ghaliex it-teknici ituk perspettiva hafna iktar wiesgha. Qed tifhem? Jigifieri ..

Imhallef A Lofaro :
Teknici. Legali, periti..

Ix-Xhud :
Ehe; trid tipprova tinvolvi kemm jista ikun xelta ta' nies, ghazla kbira ta' nies.

Chairman Imhallef M Mallia :
Hawnhekk ghandna email 8 ta' Dicembru tat-2016, minn fejn jirrizulta illi biex il-PBS taghmel feature fuq l-Electrogas u l-FSU, il-PBS marret ghand Lindsey Gambin u Alex Cutajar li t-tnejn huma impjegati fl-ufficcju tal-Ministru. Ghaliex mortu ghandhom u mhux ghand l-Electrogas?

Ix-Xhud :
Ara ha nkun onest; jigifieri dik hija l-email li kitibha l-kollega Mario Micallef jekk niftakar sewwa.

Chairman Imhallef M Mallia :
Mario Micallef.

Ix-Xhud :
Mela kull ma kien dan servizz, light feature, xejn investigattiv, fuq il-hajja fuq it-tanker fil-Christmas. Issa ovvjament it-tanker ikollok hafna trufijiet, u trid taqbad ma xi haga..; jigifieri ma hemm l-ebda haga li hija gran che diffikultuza! Kull ma’ kien dan feature.. light feature kif il-bahrin fuq it-tanker iqattghu l-Christmas. Dik li kienet l-istorja; jigifieri jekk taqra l-email nahseb illi tohrog minnha din.

Imhallef J Said Pullicino :
Imma d-domanda tibqa’ ghaliex mortu ghand tnejn min-nies u ma mortux ghand …

Ix-Xhud :
Hafna drabi.. ghax hafna drabi l-accessibilta` ssibha iktar falci minn ghand dawn in-nies; kwistjoni ta’ accessibbilta` Sur Imhallef. Jigifieri kwistjoni ta’ accessibbilta`, ahna l-kaptan tat-tanker ma nafuhx; il-kumpanija li kellhom kien liem ma nafux min hu. Jigifieri inti jkollok kwistjoni ta’ accessibbilta`. Din ma kinetx xi haga gran che, semplicement qed titlob ftit ghajnuna biex nghid hekk extra governattiva fuq materja li lanqas tappartjeni lill-gvern. Semplicement kemm jifthulek il-bieb u jghidulek - isma’, kellem lil Cikku, kellem lil Peppi u nimxu, jigifieri xejn straordinarju.

Chairman Imhallef M Mallia :
Tahseb illi l-PBS kienet priviliggjata fejn jigi stqarrijiet tal-gvern? Dejjem kienet tistieden lilha u certa media houses le?

Ix-Xhud :
Ma nahsibx, ma nahsibx. Jigifieri din tqum kultant zmien. Meta normalment johorgu l-coverages tad-DOI johorgu ghal kulhadd. Jigifieri rari jkun hekk. Issa jekk inti tlabt xi haga inti personali, trid tkellem lil Ministru fuq xi haga partikolari dik ovvjament tkun l-istedina giet minn ghandna, u nipp…. anzi niddejjaq jekk waqt li stedinna ahna, kif ghedt aktar qabel, hu itiha lil haddiehor ukoll. Ghax jekk inti qed issegwi storja u tippretendi li jkollok l-esklussivita` tiddejjaq illi imur ghand haddiehor u ituha lil haddiehor ukoll. Imma normalment il-coverages tad-DOI johorgu ghal kulhadd. Il-partiti

kultant jilghabu dik il-loghba. U nerga’ nghid, il-partiti kultant jilghabu dik il-loghba illi jistiednu lil Cikku u lil Peppi u jeskludu lil Peppi u lil Toni. Imma il-gvern nahseb rari kien hemm okkazjonijiet, u fejn kien hemm okkazjonijiet sa fejn naf jien ..

Imhallef A Lofaro :
Ghedt il-partijiet u ghedt il-gvern; tista’ tispjega jekk joghgbok?

Ix-Xhud :
Ghaliex jien naghmel distinzjoni ..

Imhallef J Said Pullicino :
Partit.

Imhallef A Lofaro :
Partit ghedt; partit wiehed..

Ix-Xhud :
Partiti ghedt

Imhallef A Lofaro :
Partiti, ok.

Imhallef J Said Pullicino :
Sur Bugeja fihimni, jiena daqsxejn esperjenza fix-xandir ….fitt snin ghandi jigifieri

Ix-Xhud :
Naf.

Imhallef J Said Pullicino :
U nifhem illi minn amministrazzjoni ghal ohra certi affarijiet ma jinbidlux. Jigifieri jiena nifhem illi kull amministrazzjoni jkollha l-bzonn u l-metodu li fiti jew wisq ikollha vicinanza mal-PBS u max-xandri pubbliku. Jiena… fi zmien ….. Alla jahfirlu, dak jekk tircievi telefonata kien iqajjem dinja! Fil-fatt spicca mas-71. Pero` nifhem illi jkun hemm dan il-bzonn kull tant. Il-kwistjoni li ghnadha dan il-Bord huwa kemm hija vicina din il-vicinanza u jekk hemmx ingirenza zejda minn l-amministrazzjoni biex tikkontrolla l-PBS.

Ix-Xhud :
Jiena min-naha tieghi..

Imhallef J Said Pullicino :

Il-PBS huwa ovvjament servizz pubbliku, u ghandu opbbligazzjonijiet lejn il-pubbliku, pero` huwa suppost organu indipendenti, fis-sens hu l-informazzjoni ghandu jehodha mis-sorsi li suppost jehodha u juzaha mbaghad skont il-bzonn.

Ix-Xhud :

Jiena nahseb illi l-fatti li l-PBS igawdi fiducja kbira hekk x' hin tqabbilhom ma' l-istazzjonijiet l-ohrajn, imma anke minn l-istharrig ta' l-awtorita` turi illi l- PBS jaqdi dik il-funzjoni pubblika b' mod korrett ..

Imhallef J Said Pullicino :

Imma dik mhux id-domanda

Ix-Xhud :

Il-pressjonijiet li jistghu jsiru kulhadd jipprova jiehu vantagg; jigifieri l-pressjonijiet isiru minn kulhadd, min kazin tal-banda sa gvern; imma mbaghad hu sta ghal gurnalista kemm ikun kapaci jghid iva jew le fejn hemm bzonn li tghid le. Jigifieri..

Imhallef J Said Pullicino :

Granted granted; pero` l-fatt li jkollok popolarita` kbira ..

Ix-Xhud :

Iktar qed issir il-pressjoni

Imhallef J Said Pullicino :

Dana kif rizultat ta' elezzjoni …. lanqas il-popolarita` ma jahfer.. tifhimni maljar inti, tajjeb? L-affarijiet ghandhom isiru kif ghandhom isiru. Issa jigifieri din il-qrubija, il-qrubija bejn il-PBS issa u l-politiku, f' dan l-kaz l-amministrazzjoni ghax fuq hekk qeghdin ahna, dina f' liema livell kienet din il-qrubija? Normali?

Ix-Xhud :

Ha nghidlek, ma kinetx f' xi livell ta' indhil. Jigifieri nassigura livell ta' informazzjoni iva. Ituk l-informazzjoni, tgharbilha, gie li tehodha u gie li ma tehodhiex. Kien hemm okkazjonijiet fejn jien ghedtilhom - isma' jiena din mhux materjal taghna. Morru habtu biex iehor. Jiena taht il-gwida tieghi qed nghid, mhux ha nitkellem ghal hadd iehor. Imma jiena seba' snin li mexxejt qghadt attent hafna illi ma nidholx f' kontro versi. Halli l-istazzjonijiet tal-partiti jaghmlhom u jaghmluhom huma. Imma kontro versji li.. ghax jiena dejjem nemmen Sur Imhallef illi hadd ma jaghtik xejn fuq platt tal-fidda. U

jiena dejjem ghedtilhom lin-nies tieghi, tista' iggibhom u kollha jixhduha din, illi tal-fuhhar l-ewwel widna jaghmilha fejn irid imma it-tieni wahda jrid jaghmilha bi drittha ghax inkella tigi werca.

Imhallef J Said Pullicino :
Ifhimni, muhx xoghol facli, huwa xoghol difficli, u iktar ma tkun fl-gholi iktar issir difficli u iktar ma tkun enti publika jew kwazi publika iktar issir difficli. Pero` jigifieri inti qed tghid informazzjoni, mad-direzzjoni kien ikun hemm?

Ix-Xhud :
Le.

Imhallef J Said Pullicino :
Ma thoss li kien hemm direzzjoni f' certi okkazzjonijiet..

Ix-Xhud :
Assolutament assolutament ..

Imhallef J Said Pullicino :
Ifhimha x' inhi d-domanda; jigifieri jekk kienx ikun hemm direzzjoni mill-komunikazzjoni tal-Prim Ministru, minn xi Dipartiment, minn xi awtorita`, fuq kif inti ghandek tohrog storja.

Imhallef A Lofaro :
Komunikazzjoni per ezempju ehe…

Ix-Xhud :
Kien hemm standard, issa jien dawn mhux dejjem qbilt maghhom, ha nkun onest jigifieri; imma dawn kienu tradizzjoni; ghax is-sensittivita` tal-PBS il-PBS ma bediex fl-2013, beda qabel. Per ezempju l-Prim Ministru kien imur Brussell ghas-summits, din kienet tradizzjoni li dahlet qabel, qabel; illi hemmhekk ikun hemm crew u naghmlu kollegament ta' 10 minuti. Jekk dik tghidilha direzzjoni nghidlek iva. Hemmhekk kien hemm direzzjoni ghaliex kienet traduzzjoni. L-istess fil-budget per ezempju. Ahna nxandru l-budget. Wara tixxandar.., mhux illum, ilha din issir hekk, konferanza ta' l-Ahbarijiet. L-ewewl beda jithadded il-budget imbaghad meta jkun hemm il-kap ta' l-oppozizzjoni. Jiena ghalija dawn il- … ta' l-Ahbarijiet huma zejda ghaliex jirrepetu dak li jkun diga` intqal fil-budget.

Imhallef J Said Pullicino :
Jiena minhiex qed nirreferi ghal dak it-tip ta direzzjoni jew inkella l-programmi, ghax dawk jaqghu taht l-Awtorita` tax-Xandir, nifhem li jkun

hemm kontroll u bilanc, u ma nidhlux fiha dik, mhux xi haga taghna. Jien qed nifhem direzzjoni mod iehor, per ezempju ..

Ix-Xhud :
Le.. .

Imhallef J Said Pullicino :
Stenna ftit. Per ezempju hawnhekk kellna storja shiha fuq jekk l-assassinju kienx gie motivat minn xi allegazzjoni ta' ..

Imhallef A Lofaro :
Fuel smuggling..

Imhallef J Said Pullicino :
…..kotrabandu taz-zejt, u dawn l-affarijiet kollha; u kellna indikazzjoni minn fejn harget din l-informazzjoni, u ghad ghandna indikazzjoni minn min bdija, u intom apparentement din il-linja f' xi zmien hadtuha.

Ix-Xhud :
Le.

Imhallef J Said Pullicino :
Ma hadtuhiex.

Ix-Xhud :
Mhux vera.

Imhallef J Said Pullicino :
Ok.

Ix-Xhud :
Sibli rapport wiehed illi implikajna iz-zejt. Ahna noqghodu hafna attenti. Dik l-informazzjoni ghamlitha l-Malta Today, ahna ma garrejnihiex fl-ebda stadju.

Imhallef J Said Pullicino :
Ok fair enough all right. Qed tifhem x' qed nipprova nghid jien; ghax hemmhekk..

Ix-Xhud :
Ahjar inkunu specifici ha nkunu nistghu nispecifikaw ....

Imhallef J Said Pullicino :
Ghax il-fulcrum ta’ l-Inkjesta taghna fuq hekk qieghed. Il-fulcrum ta’ l-Inkjesta huwa fuq hekk. Ma huwiex jigifieri..

Ix-Xhud :
Iva iva..; imma nista’ niddokumentaha jigifieri jekk hawn xi hadd jista’ imerini…! Ahna dik il-linja qatt ma segwejniha, qatt.

Imhallef A Lofaro :
La fl-Ahbarijiet, xejn

Ix-Xhud :
Qatt. Issa jekk kelli fil-program ta’ diskussjoni u li xi hadd isemmiha dik ma ghandix kontroll fuqha

Imhallef A Lofaro :
Le, dik haga ohra mbaghad.

Ix-Xhud :
Imma fil-linja editorjali qatt ma kien hemm dik ir-referenza.

Imhallef J Said Pullicino :
Ir-relazzjoni tieghek personali mal-membri tal-gvern x’ kienet? On a personal bases jew ikella on a…?

Ix-Xhud :
Xejn specjali

Imhallef J Said Pullicino :
Mhux on a personal bases.

Ix-Xhud :
Xejn personali. Jiena l-Bord tad-Diretturi hatarni; il-Bord tad-Direttur geddidli. Jiena r-relazzjoni tieghi kienet dejjem mal-Bord tad-Diretturi. Jiena dejjem nghid..

Imhallef A Lofaro :
Imma jkunu jridu l-approval tal-Prim Ministru biex igedduhielek?

Ix-Xhud :
Issa dika ma nwegibx ghaliha jiena

Imhallef A Lofaro :
Ma tafx? Jekk taf

Ix-Xhud :
Jiena dejjem nghid good fences make good neighbours; allura .. daqsxejn

Imhallef A Lofaro :
Qatt skambjat emails ma' Kurt Farrugia?

Ix-Xhud :
Ara darba..; ghax naf biex gejja. Mela meta konna sejrin l-Azerbaijan ovvjament ahna tlifna l-meeting, u ovvjament inti tkun qieghed hemmhekk.. jiena dejjem kont devoluz ghax-xoghol tieghi li rrid naghmlu, u ghedtlu issa hi ibghatli ta' l-inqas il-press release u tini indikazzjoni ta' x' kienu u x' ma kienux. Jigifieri jienn minn Parigi jiena u David Cartidge, id-diskursata saret quddiemhom, u ghedtlu ibaghtli.. ; dik l-uniku email li rcivejt ghax kien hemm din ic-cirkostanza partikolarissima. U tlabtha jien jigifieri ma niddejjaqx nghid.

Imhallef A Lofaro :
Qatt baghatlek emails il-Prim Ministru Joseph Muscat?

Ix-Xhud :
Lili qatt ma baghatli emails u qatt ma kellimtu bit-telephone.

Imhallef A Lofaro :
Cert minnha din?

Ix-Xhud :
Cert iva..

Imhallef A Lofaro :
Ma tridx tirrifrsika naqra l-memorja hux?

Ix-Xhud :
Tini xi ezempju ..

Imhallef A Lofaro :
2008? 2008.

Ix-Xhud :
2008..

Imhallef A Lofaro :
Kien ghadu leader of the opposition .

Ix-Xhud :
2008 ilu hafna; ma nafx jigifieri x' kienet u ma kinetx.

Imhallef A Lofaro :
2008

Ix-Xhud :
Imma jiena qed nithadded bhala Head of News. Bhala Head of News qatt ma tani direzzjoni; jigifieri nahlifha..

Imhallef A Lofaro :
Nistghu mmorru lura ghat-2008 meta kien ghadu

Ix-Xhud :
Ehe imma ma nafx x' kienet ta' jigifieri; ghax 2008 ..

Imhallef A Lofaro :
Jista' ikun li baghatlek emails jew bghattlu inti?

Ix-Xhud :
Ma niftakarx imma. Ma niftakarhiex. Jekk narha nkun nista' nikkonferma jekk kinetx tieghi jew le.

Imhallef A Lofaro :
Tista' taqrahielu bid-data b' kollox. Ha naqrahielu jiena

Imhallef J Said Pullicino :
Jibqa' l-fatt, ghax importanti wkoll,ghax inkella wiehed immur idea zbaljata, illi d-data hija 2008 eh; jekk qed nifhem tajjeb jien.

Imhallef A Lofaro :
Mela, mibghuta minn Joseph Muscat ..

Dr Therese Comodini Cachia :
Nahseb l-ahjar li l-ewwel jikkonferma li l-email address huwa tieghu.

Imhallef A Lofaro :
Mela, renobag@hotmail.com

Ix-Xhud :
Ehe, iva.

Imhallef A Lofaro :
Datata 14 ta' April 2008. Le, l-ewwel bghattlu inti, skuzani. Bghatthielu fit-13 ta' April 2008; bghattha lil joseph@josephmuscat.com, ri-Dissett. *Hi, Joseph, wara s-sehem tieghek f' Dissett qed nibghatlek ir-reazzjonijiet li kelli. L-approval rating tieghek kien 85 % favorevoli. Il-kummenti generali li kelli li kont sharp izda qasir izzejjed, hekk li tista' taghti l-impressjoni li taqta' fil-qasir biex ma tizbaljax. U din tista' taghti l-impressjoni li ghadek mhux ippreparat bizzejjed. On the whole ix-show tieghek kienet tajba, anke jekk nammetti kont iebes mhux hazin. Imma hekk biex johorgu l-kwalitajiet. Cert li inti kellek ukoll relazzjoni tajba. Mill-gdid nawguralek; u tislijiet minn qalbi. Reno.*
Issa hu wiegbek l-ghada 14 ta' April 2008; kien ghadu fil-Parlament Ewropew. Difatti l-email address jospeh.muscat@europarl,europa.eu *Grazzi Reno, kelli bazikament l-istess reazzjoni. Inzommu kuntatt. Niehu pjacir nahdem ma' persuna serja.* Tiftakarha issa l-email?

Ix-Xhud :
Jiena niftakarha, imma ma nara xejn straordinarju fiha din jigifieri; ha nkun onest ghamiltha ma' diversi nies ..

Imhallef A Lofaro :
Qisek qed ittih parir hu x' ghandu jaghmel darb' ohra.

Ix-Xhud :
Imma ma nahsibx illi… fil-verita`, fil-verita` jekk il-kaz nirreferikom ghal blog li kienet kitbet Alla jaffrilha Daphne meta jien intervistajt lill-Prim Ministru ghax kien kandidat, kien ghadu kandidat…

Imhallef A Lofaro :
Re-Dissett hemm miktub hemm.

Ix-Xhud :
Iva iva, kont intervistajtu fi programm meta hareg kandidat biex jitla' leader; u niftakar Daphne kienet qalet kemm kont tajjeb jiena; ma hallejthielux lixxa. U vera kont aggressiv. Ghax jiena l-istil tieghi, jigifieri imma jiena daka huwa unur ghalija mhux dizunur. U kitbet b' mod pozittiv hafna kemm kont ahrax u kemm kien qisu gie tifel ghal intervista biex jihdol jahdem. Jigifieri jiena ghalija ghamilt xoghli bil-kapacita` tieghi personali; fis-sens ..

Imhallef A Lofaro :
Imma speci qed tghidlu darba' ohra tkunx daqshekk qasir ghax tidher li ma kontx preparat..

Ix-Xhud :
Iva, ifhimni hawn, ha nkun onest Sinjura Mhallef, l-issue kienet din fil-verita`, meta inti f' Malta l-politici normalment jitkellmu fit-tul; dak inhar kien veru konciz. Issa jien ovvjament ninterpretaha dik li kien konciz biex jipprova ma jizbaljax.

Imhallef A Lofaro :
U ghedtlu kif mar;

Ix-Xhud :
Hekk hu.

Imhallef A Lofaro :
U qisek donnok ghedtlu speci ta' tiehux ghalik li kont iebes mieghek imma..

Ix-Xhud :
Imma mhux normali!

Imhallef A Lofaro :
Ma nafx; ara inti kif ..

Ix-Xhud :
Jiena nahseb kortesija din wara kollox ta' jigifieri

Imhallef A Lofaro :
Hekk taghmel imma ma kulhadd inti?

Ix-Xhud :
Hafna drabi ghamiltha ma' hafna nies din jigifieri ..

Imhallef A Lofaro :
Aghmilha ma' Dr Simon Busuttul?

Ix-Xhud :
Nista' nghidlek li ma' Dr Simon malli ilhaqt kap ta' l-Ahbarijiet morna nieklu flimkien; stedintu ghall-ikel.

Imhallef A Lofaro :
Imma tajtu pariri?

Ix-Xhud :
L-uniku persuna ..

Imhallef A Lofaro :
Jew suggerimenti…?

Ix-Xhud :
Meta konna qed nitkellmu ..

Imhallef A Lofaro :
Ejja ma nghidux 'pariri'; suggerimenti.

Ix-Xhud :
Meta nkunu qed nitkellmu zgur illi tajtu l-opinjonijiet tieghi fuq hafna affarijiet. Imma l-ewwel …; qatt ma mort niekol ma hadd jien fil-verita`; imma dak inhar hassejt illi bhala sinjal ta' rieda tajba biex ikun hemm il-pontijiet ..

Imhallef A Lofaro :
Ma ghandix dubju minnek ta. Dawn id-domandi rridu naghmluhom bilfors.

Ix-Xhud :
Iva iva ma jimputax. Imma jiena rrid inwiegbek;; inti semmejt lil Simon u jien ghedtlek .. l-ewwel darba li mort niekol mieghu

Imhallef A Lofaro :
..lil Dr Gonzi; Dr Fenech Adami..

Ix-Xhud :
Ma' Dr Gonzi nista' nurik korrispondenza; u ma' Dr Fenech Adami ghandi korrispondenza wkoll; u kollha kont niehu pjacir bihom dawn. Ghandi korrispondenza ..

Imhallef A Lofaro :
U kont taghtihom il-views tieghek jigifieri ..

Ix-Xhud :
Mhux hekk hu? Dana jistennew hafna drabi anke meta..

Imhallef A Lofaro :
Ghamiltha maghhom ukoll bazikament

Ix-Xhud :
Anke l-Ambaxxati gie li jistednuna biex jiehdu l-views taghna.

Imhallef A Lofaro :
Nimmagina ghamiltha ma’ Dr Adrian Delia, ma’ kulhadd.

Ix-Xhud :
Iva iva.

Imhallef A Lofaro :
Ma’ kulhadd.

Ix-Xhud :
Iva. U ghandi l-korrispondenza jigifieri

Imhallef A Lofaro :
Ok.

Imhallef J Said Pullicino :
Sur Bugeja ma ahniex nikkostinjaw il-kompetenza tieghek u l-kapacita` bhala gurnalista, ma ghandix dubju, qed tifhem?

Ix-Xhud :
Napprezza.

Imhallef J Said Pullicino :
Jigifieri u ma ghandix dubju illi inti fair, tista’ tkun fair u tista’ …. . Id-domanda ma hijiex dik strettament. Id-domanda hija illi fit-2008 inti kellek certa reazjoni ma’ Dr Muscat, fair enough, ma kien hemm xejn min-naha.. dak iz-zmien forsi ma kontx lanqas f’ livell ta’ kariga li kellek illum; jigifieri kont qed taghti opinjoni fuq prestassjoni ..

Imhallef A Lofaro :
Fuq Dissett

Imhallef J Said Pullicino :
Jigifieri kontu on a personal bases, hu Joseph u inti Reno. Which is nothing wrong in that. Imma dik ir-relazzjoni baqghet wara wkoll?

Ix-Xhud :

Nassigurak illi fil-fatt ma' hemm l-ebda korrispondenza ohra li tistghu issibuha ghax ma kienx hemm. Jiena kif ghedtlek jiena good fences make good neighbours, u meta jkun bniedem tal-poter izjed u izjed inzomm good fences. Issa ovvjament, biex hadd ma jghid xejn, il-Prim Ministru fl-okkazjonijiet nazzjonali jistieden reception generali ikun hemm hafna nies, gie li stedinni u gie li mort ukoll hu, jigifieri. Imma l-ebda... ma hakkejt .. hadd ta' jigifieri. La mal-Prim Ministru, la ma' dan, la ma; ta' qablu. Anzi ma dan...

Imhallef J Said Pullicino :

Dan il-Bord li jinteressah huwa tentattiv ta' amministrazzjoni biex b' xi mod ikkondizzjona mhux lilek, ix-xandir pubbliku. Issa jigifieri ma nafx x' jista' ikun domandi ohrajn. Imma this is the issue li ahna qeghdin inftittxu. Ghax il-bqija dan nifhem illi f' cirkostanzi bhal dawn kulhadd irid jaghmel xogholu u trid tinqeda bl-ghodda li jkollok. Imma wiehed irid joqghod attend imbaghad il-linja fejn taqtaghha.

Ix-Xhud :

Ma nahsibx illi dik il-korrispondenza b' xi mod tippregudika l-pozizzjoni tieghi, anzi kont jien li bdejtha. Jigifieri n' hemm l-ebda..

Imhallef J Said Pullicino :

Jiena ghamilt enfasi d-data, ghamilt enfasi fuqha jien. Ghax kienet tkun ferm differenti li kieku d-data kienet…..

Ix-Xhud :

Hekk hu hekk hu

Imhallef J Said Pullicino :

Mhux hekk? Hemm xi domandi ohrajn?

Dr Therese Comodini Cachia :

Sur Bugeja, inti ghamilt referenza ghal Freedom of Information requests. Inti bhala PBS..bhala TVM kemm il-Freedom of Information request tressaq u fuq liema issues?

Ix-Xhud :

M' ghandix.. ma ghandix, ma niftakarx l-edba kaz partikolari.

Dr Therese Comodini Cachia :

Jigifieri ma resaqtux Freedom of Information requests.

Ix-Xhud :
Ma niftakarx, ma niftakarx li ressaqna. Hafna drabi jkollna mmorru direttament bhal ma ga spjegajt fuq il-communications … jekk irridu xi informazzjoni.

Dr Therese Comodini Cachia :
Jigifieri per ezempju request ghal kuntratti ta' progetti nazzjonali li fuqhom kienu qed ikun hemm pubblikazjonijiet dwar allegazzjonijiet ta' korruzzjoni il-PBS ikun talab kopja ta' dak il- kuntratt?

Ix-Xhud :
Le ma tlabniex. U ma tlabniex ghax ahna nimxu b' konsistenza. Jigifieri jiena kif ghedt inhalli l-partiti politici jaghmlu x-xoghol taghhom. Nirrapportaw x' jghidu l-partiti politici, pero` ma konniex nipprovokaw ahna la fuq naha, tahti ghall-inqas, la fuq naha u lanqas fuq naha ohra.

Imhallef J Said Pullicino :
Imma naofs sekodna ta; jigifieri dan tolqot lili l-element tieghi ta' gurnalista li..; pero` all right, ghandkom toqghodu attenti intom; preo` l-allegazzjonijiet gravi ta' l-ohrajn tal-gvern.. tal-gvern l-iehor, hu x' inhu, allegazzjoni gravi ta' imgieba hazina fiha nnifisha hija ahbar; jigifieri jiena l-policy tal-PBS issa forsi inti fl-antik, ma nafx, kienet jew forsi ghadha illi allegazzjonijiet bhal dawn tiskarthom sakemm ma jigux provati jew xi haga…?

Ix-Xhud :
Le le..

Imhallef J Said Pullicino :
Mela x' inhi?

Ix-Xhud :
Ma kinetx hekk. Ahna konna nirrapportaw kull allegazzjoni. Jigifieri kull allegazzjoni li kienet issir konna nirrapportawha. U kull..; ma hemm l-ebda wahda li tghid isma' din qatt ma semmejtuha; qatt ma semmejniha. Jigifieri ahna konna nirrapportaw kull allegazzjoni. Pero` ovvjament impoggu wicc maghha. Min jaghmilha Cikku u min jaghmilha Peppi, sewwa? Jigifieri u jekk hemm dibattitu fil-parlament nirrapportaw; ghax dawk kollha gew dibattuti fl-parlament jigifieri u kollha irrapportajnihom, accordingly.

Imhallef J Said Pullicino :
Taf ghax qed nistaqsi hekk? Ghax l-istejjer kollha li johorgu veru, mhux veru, ivvintati dawna ma johorgux fil-PBS johorgu barra.

Ix-Xhud :
Le imma..

Imhallef J Said Pullicino :
Jigifieri x-xoghol investigattiv ta' Newsroom ..

Ix-Xhud :
Il-PBS dejjem irrapporta kull allegazzjoni; u kull allegazzjoni li kien hemm saru programmi fuqha biex ikun hemm il-veduti fuqha; jigifieri ahna ma ghadniex lura milli.. u hadd ma qalilna biex inzommu l-brejkijiet. Hadd. U kieku qalulna ma kontx naccetta.

Imhallef J Said Pullicino :
Id-domanda ta' l-avukat hija domanda antika hafna, mhux tal-lum biss; jekk in-newsroom tal-PBS hijiex biss semplicement notice board tal-gvern. Din id-domanda. Mhux ..

Ix-Xhud :
Le.. mhux tal-gvern imma. Notice board ta' kulhadd iva; jigifieri konna notice board fis-sens illi nirrapportaw x' qed jghid Cikku, x' jghid Peppi u x' jghid Toni. Jigifieri ahna qatt ma zammejna lura; hadd ma jista' jakkuzana fil-fatt illi ahna ma rrapportajniex xi akkuza jew ohra jigifieri. Dik hija l-pozizzjoni.

Dr Therese Comodini Cachia :
Sur Bugeja, insa ftit il-partiti politici. Ix-xoghol investigattiv ta' gurnalisti bhal gurnalisti ta' The Daphne Projects, il-PBS kien jirrapporta xogholhom bhala xoghol ta' Daphne Project jew bhala xoghol investigattiv bit-titolu jindika l-outcome ta' dik l-investigazzjoni?

Ix-Xhud :
Meta kien hemm investigazzjonijiet mill-fundazzjoni Daphne Project bhal 17 Black ahna rrapportajniha dak li hareg fil-gazzetti, fit-Times, fil…. Ghedna isma', irid jigi irrapportat dan, u sar dak ir-rapportagg. Ma skartajnihx. Ghax ma ghedniex isma' ghax din ma konniex parti minnha u ma nidhlux fiha. Imma rrapportajniha wkoll

Dr Therese Comodini Cachia :
Allura l-lead ghalikom f' kull investigazzjoni li kien hemm, per ezempju l-investigazzjoni dwar kif is-17 Black f' Dubai fil-kont taghha bankarju f' Dubai dahal mal-miljn ewro, il-lead taghkom kienet l-ahbar li dahal miljun ewro f' Dubai f' 17 Black jew illi kumbinazzjoni hareg rapport iehor mis-sensiela ta' The Daphne Project?

Ix-Xhud :

Le kumbinazzjoni m' hemm xejn kumbinazzjoni. Nahseb dawk il-punti li qed tghid inti Dottoressa gew irraportati. Issa kif gewx rapportati fl-ewwel sentenza jew fit-tieni sentenza ma niftakarx onestament, ma ghandix l-agenda quddiemi biex nara ..

Dr Therese Comodini Cachia :

Just biex il-Bord ikun jaf ukoll fuq xiex qed nitkellem max-xhud, qed naghmel referenza ghar-rapport fuq it-TVM Ahbarijiet Lokali imtella' fit-18 ta' April 2018 aggornata fl-istess gurnata filghaxija fejn ir-rapport jibda hekk : rapport iehor fis-sensiela The Daphne Project ippubblikat minn gurnal Germaniz, lanqas minn gurnal lokali jew ma' gurnal lokali. Fejn qed jghid fil-kumpanija 17 Black f' Dubai dahlu aktar minn miljun ewro. Il-lead ta' din l-istorja t-titolu huwa hekk : johrog rapport iehor mis-sensiela ta' The Daphne Project; u ghalhekk il-mistoqsija tieghi kienet – kif kontu tqisu dawn l-investigazzjonijiet maghmula minn media houses ohra Maltin f' kollaborazzjoni ma' media houses barranin kontu tqisu l-konkluzjoni ta' dak ix-xoghol investigattiv bhala l-ahbar jew il-fatt illi dawn ghamlu bicca xoghol ohra?

Ix-Xhud :

Le inti trid tiqs il-konkluzjoni; ghaliex it-television l-Ahbarijiet tat-television its a headline medium. Jigifieri inti ma tistax taghmel storja ad eternum bhal gazzetta, tliet pagni. Dak imbaghad hemm il-programmi ta' diskussjoni li jidholu f' iktar dettal. Pero` rrid naghmel.., ghax nahseb inti qed tikkwota mill-website ta' TVM aktar milli mill-in-News. Dawk ir-rapporti hafna drabi kienu johorgu vicin hafna t-tmienja (8:00), li ghalina huwa hin l-iktar hin inkrepattiv u prekarju; ghaliex ghandek nies illi qed jispiccaw mix-xoghol dak il-hin, u ghandek il-main Bulletin hiereg dak il-hin illi jinvolvi certu xoghol. Jigifieri dawk lilna kienu joholqulna diffikulta` pero` konna nirrapportawhom ma' l-ewwel okkazjoni. Jigifieri inti stess qed tghid imbaghad giet updated. Ovvjament ghaliex l-ewwel taghti bicca u mbaghad tkompli.. imma ma tfajthiex hekk u hallejtha hekk. Jigifieri x-xoghol kollu naghmluh b' mod sewwa; pero` il-hin li kienu johorgu dawk ir-rapporti ghalina kien l-aktar hin skifuz, biex niftehmu.

Dr Therese Comodini Cachia :

Pero` taqbel mieghi illi kien kemm kien hin skifuz ir-reazzjoni tal-Ministru Mizzi ilhaqt hadtha.

Ix-Xhud :

Ifhimni hawn, kull reazzjoni li ghandha jkun hemm dejjem isiru r-reazzjonijiet. Jaghmilhom min jaghmilhom. Jien ma nistax inhalli naha wahda tghid u ma rridx ingib in-naha l-ohra!

Imhallef A Lofaro :

Bilanc.

Ix-Xhud :

Illum naghmlu anke reazzjonijiet ta' l-oppozizzjoni. Kull meta jkun hemm xi haga ngibu r-reazjoni ta' l-oppozizzjoni. Hekk ghandu jkun ta; jigifieri xejn straordinarju dan.

Dr Therese Comodini Cachia :

Sur Bugeja, id-domanda originali tieghi kienet u inti rrispondejtni, l-istorja x' kienet tkun il-lead taghkom fuqha? Il-konkluzjoni ta' l-investigazzjoni jew li id-Daphne Project ghamlu investigazzjoni ohra? U inti rrispondejtni u ghedtli – mhux ovja l-konkluzjoni ta' l-investigazzjoni! U ghalhekk qed insibha difficli kif imbaghad it-titolu li huwa l-lead u l-ewwel paragrafu qieghed johrog rapport iehor mis-sensiela ta' The Daphne Project. Tista' tispjegahielna din?

Ix-Xhud :

Fi x' hin hareg ir-rapport? Fi x' hin harget dik l-istorja fuq il-website, ghax inti fuq il-website qed tithadded, u x' hin sar l-aggornament. X' inhi l-varjazzoni

Dr Therese Comodini Cachia :

Hawnhekk ghandek biss fi x' hin giet aggornata. Jigifieri fit-tmienja u xi haga giet aggornata u giet imtella' f' dik il-gurnata.

Ix-Xhud :

Jigifieri l-informazzjoni qieghda hemmhekk kllha fiha din?

Dr Therese Comodini Cachia :

Id-domandi qed naghmilhom jiena Sur Bugeja. Tita' tispjegali ghalfejn illidjajt bil-fatt illi The Daphne Project ghamlet investigazzjoni ohra u mhux il-konkluzjoni ta' l-investigazzjoni?

Ix-Xhud :

Imma hemm il-konkluzjoni hemm qieghda? Ghax jiena ha nkun onest, jiena fl-inews li kont nikkoncentra; jekk hemm fuq il-web....

Dr Therese Comodini Cachia :
Jista' ikun allura li inti din ma tkunx rajtha qabel harget?

Ix-Xhud :
Da zgur li le! Ma nkunx nara kollox jien. Il-web kien hemm junior manager apposta fuqha. Ghalhekk jiena ma kontx nara kollox.

Dr Therese Comodini Cachia :
Jigifieri l-web l-editing ta' l-artikoli f' dan il-kaz ma jkunx sar minnek imma jkun sar min xi hadd iehor?

Ix-Xhud :
Le da zgur; hemm hekk kien hemm junior manager responsabli dak iz-zmien.

Imhallef J Said Pullicino :
Pero` jibqa' l-fatt illi hi x' inhi d-decizjoni inti tghid illi dik id-decizjoni tkunu hadtuha intom fi Newsroom..

Ix-Xhud :
Yes.

Imhallef J Said Pullicino :
U mhux ghaliex kontu tigu diretti minn hadd iehor.

Ix-Xhud :
Yey yes

Imhallef J Said Pullicino :
Hux hekk?

Ix-Xhud :
Nassigurak. Jiena min-naha tieghi qatt ma kelli indhil; u kieku kelli indhil.., inti tafni bizzejjed Sur Imhallef, kont nghid le. Ghax jiena bniedem ta' principju.

Imhallef J Said Pullicino :
Inti taf illi l-kummentarju ta' Daphne running commentary kien meqjus minn l-amministrazzjoni pubblika u mill-Pulizija u mis-Servizzi Sigrieti bhala open source of information. Intom ghalikom dak il-kummentarju x' kien?

Ix-Xhud :
Ha nkun onest, ahna rarissimu hafna nippikkjaw stejjer minn blogs jew gurnali ohrajn

Imhallef J Said Pullicino :
Pero` din mhix blog normali ..

Ix-Xhud :
Pero` ..

Imhallef J Said Pullicino :
Ifhimni daqsxejn; din mhix blog normali ghax l-amministrazzjoni stess qaltilna ahna ghalina kien an open source; jigifieri mhix kwistjoni ta' ..

Ix-Xhud :
Iva imma jiena ha nkun onest, jigifieri jekk kien hemm ta' Acapulco per ezempju, ahna garrejnija l-istorja u jien ghamilt programm shih. U l-ahhar li kellimt lil Daphen Alla jahrilha kien biex nistedinha biex tigi ghal dak il-programm. Jigifieri altru illi konna ninnjoraw. Imma ovvjament jien ma nistax illi l-Ahbarijiet ingibu wkoll kopja ta'.. xi blog partikolari!

Imhallef J Said Pullicino :
Le le d-domanda mhux dik

Ix-Xhud :
Jigifieri imma jekk ..

Imhallef J Said Pullicino :
Jekk kontux ..

Ix-Xhud :
..meta kien hemm ta' certu portata gibnihom ukoll. Ovvjament trid tipprova iggib ir-reazzjonijiet ukoll. jigifieri jiena dak inhar meta ghamilt programm fuq ta' Acapulco stedint lilha, ma accettatx. Irringrazzjatni, jiena rringrazzjajtha u ovvjament nistieden lill-partijiet ohrajn. Imma l-argumenti saru. U jekk ma ….   hu sibt lil min jaghmel l-argumenti illi ..

Dr Therese Comodini Cachia :
Imma dak huwa programm, mhux bhala newsroom bhala Ahbarijiet, le?

Ix-Xhud :
Imma PBS ukoll eh!

Dr Therese Comodini Cachia :
Iva, imma ahna qed niffokaw fuq in-newsroom

Ix-Xhud :
U inutili noqghodu nisiltu nghidu fuq Ahbarijiet biss ghax l-Ahbarijiet huma biss nofs siegha, mentri l-progarammi kien ikollok minn l-inqas minn l-inqas erba' - hames sieghat fil-gimgha.

Imhallef J Said Pullicino :
Jigifieri jekk qed nifhem tajjeb kien hemm il-klijent ta' Pilatus u hareg kien hemm bil-baglja u gabuh fuq stazzjon iehor hiereg u kien hemm...., intom ghalikom dika ma tirrepetuhiex bhala storja ghaliex ghamilha haddiehor hu.

Ix-Xhud :
Jiena la ghamilha hadd iehor ma rridx..

Imhallef J Said Pullicino :
Biex ma tmissiex inti.

Ix-Xhud :
Imbaghad rajna x' kien ir-rapport ta' l-inkjesta dwar dawn il-filmati, il-magistrat inkwerenti ra l-filmati u qal isma' dana.. ahna rajna l-filmati u ma kienx hemm jigifieri. Kien hemm elelment sensazzjonli kemm trid. Kien hemm element spekulattiv kemm trid; imma l-kredibbilta` ta' l-istazzjon ma tinbeniex fuq is-sensazzjonalizmu jew….

Imhallef J Said Pullicino :
Inti tirrapporta l-incident hux; ma tirrapportax l-Ahbarijiet.

Dr Therese Comodini Cachia :
Kont qed issemmi Sur Bugeja qabel kif tircievu stediniet u taghmlu r-rapporti taghkom fuq per ezempju press events ..

Ix-Xhud :
Fuq? Fuq xiex?

Dr Therese Comodini Cachia :
Ghandi nifhem illi press events allura organizzati mill-membri tal-gvern ghandi nifhem illi l-PBS ikun mistieden ghalihom u jiehu l-kumment hu u jiffilmja l-event hu jew il-PBS jircievi l-kumment diga` irrekordjat mill-crew tal-Ministru u l PBS juza dak ir-recording li jkun baghatlu l-ufficcju tal-komunikazzjoni tal-Ministru?

Ix-Xhud :
L-ewwel nett mhux il-press events kollha li jibaghtu ghalina mmorru ghalihom. Jigifieri ahna naghmlu selection process taghna ukoll; u hadd ma jindahlilna fih. Jigifieri ahna niddeciedu filghodu, nghidu isma’, dawn l-events nahsbu li huwa ta’ valur ta’ interess pubbliku u naghmluhom; u jkun hemm ohrajn niskartawhom. Issa fil-verita` ahna ghandna l-crews taghna u jmorru l-crews taghna. Fil-perijodu tal-pandemija minn Marzu ‘l hawn qed tghid sewwa kien hemm hafna okkazjonijiet fejn naqset il-possibbilta` li mmorru, naqqset mhux spiccat, u kienu jibaghtulna l-materjal u huma u niddeciedu ahna. Imma ahna konna niddeciedu. Imma dak kien perjodu minhabba l-pandemika. Fic-cirkostanzi normali konna mmorru ahna. U dina jaghmilha ukoll anke l- …..

Dr Therese Comodini Cachia :
U allura dan il-materjal li jibghatilkom, intom kontu teddittjawh, ixxandruh kif inhu, tiehduh bhala kif ghedtilna notice board ta’ kulhadd u allura xxandru kif tircevih?

Ix-Xhud :
Le l-ebda wiehed ma kien johorg ezatt kif jibaghtuh certament. Jiena dejjem nghid li news is a headline medium u jrid ikun qasir kemm jista’ ikun. L-istorja ma ghandhiex taqbez prefiribbilment iz-zewg minuti, qatt. U normalment meta jitkellmu l-politici qisha x-xita, fetah l-ajru u jitkellmu hafna fit-tul.

Dr Therese Comodini Cachia :
Ara, qabel il-Bord staqsiek dwar l-email tas-Sur Micallef lil Lyndsey Gambin u lil Alexander Cutajar fejn is-Sur Micallef talab lil dawn iz-zewg persuni jekk jistax jmur jaghmel zewg features fuq bir-rabta ma’ l-FSU ta’ l-Electrogas

Ix-Xhud :
Mal-Milied.

Dr Therese Comodini Cachia :
X inhuwa?

Ix-Xhud :
Mal-Milied mar. Nahseb tajjeb li nghiduha; mhux l-FSU biss.

Dr Therese Comodini Cachia :
Ara, l-email taqra hekk : *Lindsey, Alex; nittama l-ewwel nett li tinsabu tajbin. Qed niktbilkom biex nara x’ inhi l-possibbilta` li nipproducu zewg stejjer b’*

rabta ma' l-FSU. L-idea hi li niffilmjawha abbord l-FSU u mill-filming intervisti li jsiru nkunu nistghu nipproduci zewg servizzi separati. Il-hsieb tieghi ghall-ewwel servizz hu li naghmlu walk about abbord l-FSU u jkollna spjega dwar kif jopera meta jkun qed jintuza bhala hazna ghall-LLG. Jigifieri l-ewwel servizz ma ghandu xejn x' jaqsam mal-Milied. It-tieni servizz hu biex jixxandar f' jum il-Milied; u allura inti kont qed tirreferi ghat-tieni servizz mhux ghall-ewwel.

Ix-Xhud :
Ghal dak is-servizz.

Dr Therese Comodini Cachia :
Dak inhar dejjem noholqu servizz dwar xi post tax-xoghol partikolari li jahdem 24 siegha kull jum. U tkompli tispjega hemmhekk. Meta gejt mistoqsi dwar din inti ghedt – ghax jinfethu l-bibien; u ghedt ghax ma konniex nafu min hu l-kaptan tal-vapur. Kienet taf Malta kollha li huwa ta' l-Electrogas kif tispjegaha din inti?

Ix-Xhud :
Ifhimni, il-komunikazzjoni ma' l-Electrogas ahna ma kellniex channel miftuh maghhom dawn, jigifieri assolutament. Allura konna thabbat bieb, ma nafx x' hemm stramb fiha din jigifieri! Semplicement bahrin rajt jiena kienu f' din is-sitwazzjoni.

Dr Therese Comodini Cachia :
Fir-risposta tieghek inti ghedt ukoll illi.., ergajt ghedt issa - m' hemm xejn stramb fiha, imma l-ewwel zidtilna illi fuq kollox intom ikollkom access u tistaqsu jew tiffilmjaw kif tridu intom skont l-agenda taghhom. Tikkonferma illi l-mistoqsijiet kontu tghazluhom intom?

Ix-Xhud :
Iva. Nikkonferma. Jiena dejjem jien ghazilthom il-mistoqsijiet hu. Assolutament hadd ma qatt iddettali l-ebda mistoqsija.

Dr Therese Comodini Cachia :
U l-gurnalisti tal-PBS ma kienux jistaqsu lil min qed jintervistaw jekk iridux xi mistoqsijiet partikolari jew jissuggerux xi mistoqsijiet jew tibaghtulhom il-mistoqsijiet qabel?

Ix-Xhud :
Jiena personalment qatt ma ghamiltha; u Mario Micallef li ghandi kull rispett lejh konvint illi kien jikrea l-mistoqsijiet hu u ma jistenniex illi joqghodu itugh

il-mistoqsijiet, le. Issa jekk kelli xi gurnalista li kien jippretendi li jaghmilha, jiena ma kontx nibaghtu jien jaghmilha!, imma n-nies ivarjaw, jigifieri n-nies ivarjaw. Imma Mario Micallef nahlef ghalih li kapaci jaghmel il-mistoqsijiet u ma jiddejjaqx jaghmel il-mistoqsijiet.

Dr Therese Comodini Cachia :
Allura kif tispjega email ta' Dicembru 2016 li fiha wkoll hemm Catherine Halpin ta' l-Electrogas, hemm l-impjegat tal-PBS il-gurnalista tal-PBS

Ix-Xhud :
Min huwa?

Dr Therese Comodini Cachia :
..u Cutajar Alexander ..

Ix-Xhud :
Min huwa l-gurnalista?

Dr Therese Comodini Cachia :
Mario Micallef. Fejn Mario Micallef qed jghid – *in case of any difficulty or if you want to add or delete any issue from questions do not hastate to inform me before the interview.*

Ix-Xhud :
Ifhimni hawn, jiena mhux ha nwiegeb ghal Mario Micallef ghax jiena ma nisatx inwiegeb ghal; Mario Micallef jigifieri..

Dr Therese Comodini Cachia :
Ghadek kif hlift fuqu!

Ix-Xhud :
Jekk thossu li tridu tkellmu lil Mario Micallef u x' kellu f' mohhu hu..; jiena dawna mhix korrispondenza tieghi wara kollox. Jigifieri qed inwiegeb ghal haddiehor ma nahsibx li huwa gust.

Imhallef A Lofaro :
Ghax ftit ilu halef ghalih!

Dr Therese Comodini Cachia :
Thank you; ghax xi kultant nahseb li inkun ser niggennen jien!

Imhallef A Lofaro :
Jiddispjacini, imma hekk hu; dawn fatti hu.

Ix-Xhud :
Nahlef ghalih ghax nafu li bniedem serju. Imma issa jekk hemm xi haga partikolari nahseb illi jkun gust illi jitkellem hu mhux nitkellem jiena. Jiena nafu bhala bniedem.

Dr Therese Comodini Cachia :
Possibbli illi Mario Micallef ma jkunx kellem lill-kap tal-Kamra ta' l-Ahbarijiet li huwa l-kap tieghu illi qed jipprova jaghmel dawn iz-zewg servizzi?

Ix-Xhud :
Ara ma tahsibx illi l-Kap ta' l-Ahbarijiet huwa sapienza divina li jkun jaf kollox

Imhallef A Lofaro :
Imma jaghmilha minn wara dahrek dan allura!

Ix-Xhud :
Li nkun informat li qed jahdem biex isiru zewg servizzi ghaliex ahna ghandna zewg crews, zewg timijiet, biex wiehed ma jirfisx fuq l-iehor. Imma ma nkunx naf id-dettalji ta' kul intervista! Kif jista' ikun!

Imhallef A Lofaro :
Imma ha jaghmel xi haga hekk minghajr ma jinfurmak?

Ix-Xhud :
X' jigifieri? Mela din xi haga straordinarja?! Hemm xi haga straodinajra fiha din li taghmel intervista ta' …?

Imhallef A Lofaro :
Le mhux li taghmel intervista; li tghidlu tista' tbibdel ..

Dr Therese Comodini Cachia :
Tant hija straordinajra Sur Bugeja illi qabel fir-risposta tieghek ghedtilna li hadd mill-gurnalisti tieghek ma jigi moghti mistoqsijiet biex jaghmilhom.

Imhallef A Lofaro :
Ezatt.

Dr Therese Comodini Cachia :

U ghedtilna li l-mistoqsijiet taghmilhom inti. Issa tajtek kaz fejn gurnalist tieghek qed jitlob il-parir ta' x' mistoqsijiet jaghmel; u biddilt il-verzjoni. Ghidilna l-verzjoni t-tajba

Ix-Xhud :

It-tajba hija din, li jiena qatt ma tawni mistoqsijiet hadd lili, sewwa?, u inti taf ghax jiena kull meta inervistajtek l-istess haga. U naghmilhom ma' kulhadd..

Dr Therese Comodini Cachia :

Le lili qatt ma bghatli emails lanqas ta' wara fuq ir-review, jigifieri.

Ix-Xhud :

Ma' kulhadd; ma' kulhadd. Sewwa jigifieri… ma kulhadd.

Dr Therese Comodini Cachia :

Mela Sur Bugeja ha nghaddi ghal xi haga ohra. Tiftakar stedina lill-PBS biex tmorru Sweden f' Settembru tal-2015?

Ix-Xhud :

Iva niftakarha.

Dr Therese Comodini Cachia :

Kienet stedina biex minn l-Electrogas biex tmorru Sweden is-Siemens Industrial Turbo Office biex tarawhom jippreparaw u jahdmu l-makkinarju.

Ix-Xhud :

Ehe.

Dr Therese Comodini Cachia :

Tikonferma illi l-footage ta' din il-vista ta' din il-mawra kellu jittiehed biss mill-PBS?

Ix-Xhud :

Ma niftakarx onestament jigifieri; ma ghandix idea taghha. Jigifieri naf li morna ghal dik l-okkazjoni bhal ma jkollma stediniet ohrajn dejjem f' kull amministrazzjoni; min ghandu progetti kbar jistednuk, jigi jghidlek isma', dan qed jahdem hekk u dan qed jahdem hekk. Imma jekk kienx hemm gurnalist ohra li qeghdin jiffilmjaw jew hekk ma nafx; ma nafux dak id-dettal.

Imhallef J Said Pullicino :

L-istedina saret minn Electrogas?

Dr Therese Comodini Cachia :
Iva.

Imhallef J Said Pullicino :
Minn l-Electrogas, mhux mill-gvern.

Dr Therese Comodini Cachia :
Jiena minn l-Electrogas ghandi. Inti kont mort ghaliha din l-istedina?

Ix-Xhud :
Le.

Dr Therese Comodini Cachia :
Gurnalisti tieghek.

Ix-Xhud :
Nahseb Mario Micallef ukoll mar.

Dr Therese Comodini Cachia :
Ok. Allura jekk nindikalek illi l-istedina lill-media houses inharget billi tghid hekk : *footage will be provided by the Public Broadcasting Services*.

Ix-Xhud :
Sewwa.

Dr Therese Comodini Cachia :
U hawnhekk ser nigi ghal mistoqsija tieghi ghalfejn iffokajt fuq din. Il-PBS ghal dan il-footage gie moghti inkargu.. jigifieri intom tajtu servizz bi hlas jew mortu ghal dan il-vjagg u xxerjajtu b' mod volantarju l-footage taghkom ma' l-Electrogas u ma' media houses ohrajn?

Ix-Xhud :
Hija konswitudni li hafna drabi nitilghu anke meta mmorru Brussell illi ahna ikollna l-cameraman taghna, jigbed hu, pero` ahna nkunu obbligati li nqassmu dak bhala pool; inqassmu dak; u l-ebda hlas la nircievu u lanqas nithallasu.

Dr Therese Comodini Cachia :
Huwa obbligu jigifieri fil-policy taghkom?

Ix-Xhud :
Hija public obligation.

Dr Therese Comodini Cachia :

Public obligation, tajjeb. Fl-istedina ta' l-Azerbaijan, ghax f' dawn l-istediniet illi tkellimna qisu dejjem mar gurnalist iehor; pero` fl-istedina ta' l-Azerbaijan ghalfejn hassejtha daqshekk importanti li kellek tmur inti bhala Head of Newsroom?

Ix-Xhud :

Ara semplici hafna. Jien kien ikolli 50, bejn wiehed u iehor 50 stedina fis-sena; u jien hafna drabi ma kontx immur. Kont nibghat lill-gurnalisti. Il-gurnalisti taghna min kien jacetta li jsiefer, ghax hemm min ma jaccettax, kienu jmorru meda ta' erba' safriet fis-sena. Jiena normalment kont immur wahda meta tkun spicca Dissett, ghax ma kontx nieqaf minn Dissett. Kont immur normalment wahda biss. Issa din kienet wahda minnhom. L-Azerbaijan jien qatt ma mort. Kelli kurzita` ukoll, imma bl-ebda konnessjoni. Bhal ma spjegat qabel, jekk xi hadd jahseb illi f' dawn iz-zjarat li mmorru huma liema huma, kienu min kienu, kienu min kienu l-Prim Ministri, ha nkunu prezenti ghal xi negozjati qeghdin tmorru off the mark bi kbir.

Dr Therese Comodini Cachia :

Inti ghedtilna li tkunu prezenti ghal photo ..

Ix-Xhud :

U photo….

Dr Therese Comodini Cachia :

Photo opportunity.

Ix-Xhud :

Yes yes.

Dr Therese Comodini Cachia :

F' dan il-kaz pero` lanqas photo opportunity ma kellkom.

Ix-Xhud :

Iva hekk hu...

Dr Therese Comodini Cachia :

Alluara x' kienet il-htiega?

Ix-Xhud :

Ghaliex ma morniex mhux ghax ma ridniex li nkunu hemmhekk ghal photo opportunity u ghal konferenza, ghax dik kienet marbuta mal-konferenza wara

kollox. Jigifieri ahna fil-konferenza ma jkollokx photo opportunity. Tista' tmur toqghod tisma' id-diskorsi u taghmel rapportagg b' mod aktar estensiv, fis-sens illi ghalinqas qed tisma' l-argumenti li qed isiru. Din ma morniex ghax kif spjegajt, ma applikawx ghal visa. Imbaghad wasalna tard u qattajna sieghat nistennew bla bzonn. Biex wasalna Baku ghaddejna minn Kiev u mbaghad kellna nibdlu r-rotta u kienet a headache; nishet il-mument li mort ghax ma kinetx pjacevoli xejn.

Dr Therese Comodini Cachia :
Kienet prassi illi membri tal-Kabinett jew l-ufficcju tal-Prim Ministru qabel ma johorgu stqarrija mid-DOI jibaghtuha lill-PBS qabel ma tinhareg?

Ix-Xhud :
Le ma kinetx prassi. Dak inhar tlabtha jien specifikatament ghaliex hassejt illi la kont qed naghmel dan li suppost dak il-coverage hassejt illi ghallinqas ghandi naghmel xi haga biex ma nkunx hlejt ghall-inqas il-gurnata hu.

Dr Therese Comodini Cachia :
Mta tghid 'dak inhar' ghal meta qed tirreferi?

Ix-Xhud :
Ghal ta' l-Azerbaijan, dak inhar ehe baghathieli qabel harget, imma mbaghad harget ftit wara, il-press …

Dr Therese Comodini Cachia :
Jigifieri qed tirreferi ghall-email ta' Kurt Farrugia tas-27 ta' April 2015 fejn qed jghidlek – *Reno din l-istqarirja ser tohrog 20 minuta ohra, tista' ittellagha website mall-ewwel, tista' tillijdja differenti; possibbilta` ta' koperazzjoni fil-qasam ta' l-edukazzjoni bejn Malta u l-Azerbaijan*

Ix-Xhud :
Ehe.

Dr Therese Comodini Cachia :
Il-lead li inti kont tajtu kienet lead differenti. Bidiltha l-lead ghal dak li qallek Kurt Farrugia?

Ix-Xhud :
Ifhimni hawn; din tinsiex, din hija fil-web. Fil-web jien ma kontx nidhol direttament. Jien kont insegwi dik l-email kif kienet mibghutha ghax ma kelli xejn x' nahbi bghattha lil in-Newsroom, sewwa? U xi hadd imbaghad haseb li ried jaghmel xi bravura u illijkjaha. Fil-verita dika bghattha lil in-Newsroom u

kulhadd ra dik. Ghax ahna ghandna l-main shoot taghna PBS News, News at PBS, bghattha hemmhekk u raha kulhadd. Jigifieri tant ma kellix x' nahbi illi kienet generali ghal kulhadd. Lanqas il-coordiantors, lanqas;bghattha lil kulhadd.

Dr Therese Comodini Cachia :
Il-kwistjoni ma hijiex jekk inti kellekx xi haga x' tahbi; il-lead ta' l-istorja inbidlet minn Kurt Farrugia jew le?

Ix-Xhud :
Le hi, jien ghedtlek dik min issuggerixxa dik il-leak semplicement dak iz-zmien, dak iz-zmien jekk niftakar sewwa, jekk niftakar sewwa kien hemm il-kwistjoni ta' l-American University; allura li jiddiskutu l-koperazzjoni fil-qasam edukattiv kienet pjuttost lead interessanti fic-cirkostanzi.

Dr Therese Comodini Cachia :
Meta tircievu stedina biex tmorru ghal dawn iz-zjarat biex takkumpanjaw xi membru tal-Kabinett f' dawn iz-zjarat, tinghatalkom l-agenda?

Ix-Xhud :
Le normalment jekk inti hafna drabi jkollok idea ta' x' ha jigri u ma jigrix. Jekk hemm summit jew hekk jigifieri. Jien nista' nurik emails ohrajn ta' b' domandi suggeriti wkoll jigifieri.

Dr Therese Comodini Cachia :
Jigifieri f' Settembru ta' l-2013 meta inti akkumpanjajt delegazzjoni tal-gvern fic-Cina, kont taf minn qabel l-agenda x' inhi?

Ix-Xhud :
Le, ma tkunx taf id-detalji kollha. Tkun taf li sejjer ghat-tahdidied, imma d-dettalji kollha ma tkunx tafhom hu.

Dr Therese Comodini Cachia :
Jigifieri lanqas kontu informati bhala PBS ..

Ix-Xhud :
Le

Dr Therese Comodini Cachia :
…illi kien ser jigi iffirmat ..; ghadni ma spiccajtx id-domanda, jigifieri ma tistax tghidli 'le' diga`!

Ix-Xhud :
Ghax naf x' inhi s-sitwazzjoni hu jigifieri..

Dr Therese Comodini Cachia :
Qed tassumi. X' qed tassumi li ser nghidlek ..?

Ix-Xhud :
Ifhimni hawn, kull ma jkun hemm hi jghidlek isma' jien sejjer zjara c-Cina, ghandi tahdidiet ufficjali. Sewwa? Ha niltaqghu mal-president..

Dr Therese Comodini Cachia :
Liema storja assumejt li ser nistaqsik fuqha?

Ix-Xhud :
Eh?

Dr Therese Comodini Cachia :
Liema storja assumejt li ser nistaqsik fuqha Sur Bugeja?

Ix-Xhud :
Nimmagina tal-ftehim ta' l-Enemalta, nimmagina ghax kont prezenti ghaliha jien meta saret.

Dr Therese Comodini Cachia :
Fil-verita` kont ser nistaqsik fuq xi haga ohra; imma ma jimpurtax. Ghadilna fuq il-ftehim ta' l-Enemalta. Kontu tafu?

Ix-Xhud :
Le ma konniex nafu. Jiena ma kontx naf x' ser jiffirma u ma jiffirmax!

Dr Therese Comodini Cachia :
Allura kif sirt taf hemmhekk waqt iz-zjara?

Ix-Xhud :
Ghax imbaghad jghidlek isma' ghadna signal, u tmur u tistaqsi x' inhu u x' ma huwiex. Ma tkunx taf id-dettalji ta' jigifieri assolutament. Inti kull ma jkollok bicca referenza zghira. Jien bhal ma ghedt il-politici ghandhom hafna metodi ta' kif jaghmlu.. kif jibblokkaw l-informazzjoni. U jiena ma kontx nipprova mmur lil 'l hinn ghax naf x' inhija s-sitwazzjoni; imbaghad taghmel il-mistoqsijiet li ghandhom isiru; mhux problema.

Dr Therese Comodini Cachia :

F’ dawn l-ahhar tliet snin anke b’ reazjoni ghall-assassinju ta’ Daphne Caruana Galizia rajna attivitajiet mis-socjeta` civili. Bhala PBS dawn l-events, dawn l-attivitajiet tas-socjeta` civili kienu gew ikkonsidrati bhala news worth it ghal news value ta’ valur ta’ Ahbarijiet?

Ix-Xhud :

Definittivament iva, u gew rapportati estensivament. Jiena, anzi inzid nghid illi jiena kont … ara kemm ma kellix … id-direzzjoni ta’ hadd, meta grat it-tracedja jien kont l-ewwel stazzjon illi b’ hafna tbatija, ghax inti ma jkollokx in-nies kollha hemmhekk, ghamilna programm life ta’ iktar minn tliet sieghat. Morna life dak il-hin stess, mill-Bidnija, minn l-istudio; u ahna konna l-ewwel nies li ghamilniha. U ma kelli l-ebda direzzjoni ta’ hadd. Ghaliex ovvjament kienet storja li timmerita dak.

Dr Therese Comodini Cachia :

Jin m’ ghandix izjed domandi.

Imhallef J Said Pullicino :

L-ahhar forsi domanda. Inti ghandek esperjenza twila hemm gew; ahna ghandna ukoll l-ikarigu biex nirrakkomandaw xi proposti li jistghu jkunu ta’ utilita` biex il-gurnalizmu jigi msahhah; il-percezzjoni barra tax-xandir pubbliku huwa skont kif wiehed ihares lejh skont in-nuccali, li ovvjament huwa hazin. Ghax ifisser dak illi mhux …. gusta li suppsot ikollu c-cittadin tax-xandir. Inti ghandek xi opinjoni fuq kif ghandu jigi msahha l-awtonomija u l-indipendneza tax-xandir pubbliku?

Ix-Xhud :

Ara Sur Imhallef, is-sitwazzjoni tax-Xandir hija sitwazzjoni mhux tax-xandir biss ta’, ghax f’ Malta ahna nithaddtu fuq ix-xandir, nistghu nihaddtu fuq il-press kollha. … pjetuza, ghaliex? Ghaliex kulhadd hemm din il-percezzjoni; issa din ha nkun onest, minkejja li f’ Malta f’ pajjiz zghir u pajjiz li ghandna popolarizzazzjonijiet taghna, u hafna nies jahsbu illi n-nies hemm barra qed tithadded biss fuq il-politika, li m’ hu veru xejn; dina ghandi il-konfort li nghidu, imma hemm popolarizzazzjoni mninn dawn il-ftit mijiet – ftit eluf illi joholqu din is-sitwazzjoni. Jiena gejt attakkat minn zewx nahat. U allura kont nghid mela la qed jattakkawni z-zewg nahat miexi tajjeb. Imma dik mhix pjacevoli ghax ma tiehux pajcir li xi hadd jattakkak. Jigifieri fil-media socjali jiena kien hemm kritika, mhux ser noqghod insemmi l-ismijiet, imma minn hafna nies u miz-zewg nahat. Issa kif ha titranga din is-sitwazzjoni irridu nnehhu l-ghamad politiku. Pero` nerga’ nghidha, l-BBC ghandu independenza, nahseb naqblu, pero` wkoll ghandu min jghid isma’ ghax dana bias u ghandu

agenda favur hekk u favur hekk. Jigifieri ghax hija sitwazzjoni illi…; issa dina l-Ingilterra fejn ghandek hafna iktar futh u aktar minn Malta. Jigifieri jiena daqsxejn dilettant tal-BBC u allura insemmi l-BBC. Imma jekk tara pajjizi ohrajn tara l-istess sitwazzjoni. Kif ser isahhaha? Innehhu l-popolarizzazzjoni. Jiena nahseb illi ghandna bzonn hafna media education f' dan il-pajjiz, hafna. Hafna. Imma anke din jigifieri mhux ser tkun an easy task ghax il-mentalitajiet tan-nies ma tbididlhomx malajr. Jigifieri..

Imhallef J Said Pullicino :
Dr Azzopardi ghandek xi domandi..?

Dr Jason Azzopardi :
Ha nistaqsi domanda apolitika. Sur Bugeja, inti nahseb taqbel, ghallinqas nittama li taqbel illi Kamra ta' l-Ahbarijiet b' sahhitha dipendenti energetika fl-istazzjon nazzjonali hija a very important, jiena nghid krucjali, cog - ingranagg fir-rota fil-katina demokratika tal-pajjiz. Naqblu?

Ix-Xhud :
Naqblu; m' ghandix diffikulta`

Dr Jason Azzopardi :
Naqblu. Inti minn l-esperjenza tieghek, twila hafna, naqblu li taghmel differenza u distinzjoni bejn reporter u gurnalist; hemm distinzjoni.

Ix-Xhud :
..

Dr Jason Azzopardi :
Hemm. Id-domanda, u nerga' nghidlek hija domanda apolitika, titraxxendi l-political divide pero` hija xi haga li nahseb hafna nies jimmeritaw twegiba u taghlima kif nistghu nindirizzaw dan l-istat ta' fatt. Hemm realta` li.. issa … ma taqbilx, imma ha nghamillek statement, li l-Kmamar ta' l-Ahbarijiet taz-zewg partiti politici, ghalhekk qed inkun apolitiku, ma' tul is-snin b' rizorsi inqas minn ta' l-istazzjon nazzjonali, kien hemm gurnalisti both NET and ONE, biex inkun bilancjat, hadu l-inizjattiva u ghamlu gurnalizmu investigattiv, investigaw. Ha nizvelaw investigazzjoni li ghamilna fuq..; ma' tul is-snin, daqqa wiehed daqqa l-iehor. Il-Kamra ta' l-Ahbarijiet ta' l-istazzjoni nazzjonali niddubita, niddubita hafna niftakarx kienx hemm istanza fejn f' materja ta' kontroversja nazzjonali, mhux kif taghmel il-hajt tas-sejjieh, all right? jew ricetta ta' zmien il-Kavallieri, kontroversja nazzjonali gurnalist tal-PBS along the years, I am not pinpointing names or years..

Ix-Xhud :
Nista' intik ezempji kemm tird, mhix problema; tul is-snin.

Dr Jason Azzopardi :
…isma' ahna hadna l-inizjattiva u investigajna din l-istorja u ninsabu f' pozizzjoni li nizvelaw dan l-iskandlu. Issa taqbel mieghi illi hemm din il-perception …

Imhallef J Said Pullicino :
Dottore ha jaghtik ir-risposta

Dr Jason Azzopardi :
Iva iva.

Imhallef J Said Pullicino :
Qallek li h jaghtik l-ezempju.

Dr Jason Azzopardi :
Yes go-ahead..

Ix-Xhud :
Nista' intik ezempju; kien hemm diversi istanzi illi f' taht kull amministrazzjoni illi l-istazzjon irriduca illu nnifsu biex ikonu reporter. Jigifieri jiena naf..

Dr Jason Azzopardi :
Sorry? Biex ikun …?

Ix-Xhud :
Biex ikun reporter. Jigifieri jekk kellna l-iskandlu taz-zejt ahna ma ghamilna xejn fl-iskandlu taz-zejt. Semplicement irraportajna li kien qed jigri dak l-iskandlu

Dr Jason Azzopardi :
Hekk hu.

Ix-Xhud :
Jigifieri ahna ehe hemm din is-sitwazzjoni, u din is-sitwazjoni tillendi ruhha ghaliex ghandek zewg stazzjonijiet politici ili jaghmlu x-xoghol li naghmlu ahna, biex taghmel dak ix-xoghol huwa impossibbli ghaliex inti diga` ghandek sitwazzjoni poloralizzata, u jekk l-istazzjon nazzjonali jinvestiga lil Jason Azzopardi jew inkella lil Cikku jew lil Peppi, johloq.. ..imma u dan ghax hekk

u dan ghax hekk!!. Mela allura ahna nirrapportaw kollox pero` ninizzjalaw investigazzjoni ahna ma nahsibx li ghandna r-rizorsi biex naghmluha. Ha nkun onest kien kemm hafna gurnalisti, u inti taqbel mieghi, kien hemm hafna gurnalisti fi stazzjonijiet politici illi ghamlu stejjer taparsi investigattivi u minn muntanja.. kif jghidu johrog gurdien. Jigifieri ahna lanqas irridu inkunu hekk biex inkunu sensazzjonali, dawn ninvestigaw u mbaghad jaqa' kollox zorba!

Dr Jason Azzopardi :

Naqblu. Pero` Sur Bugeja, taqbel mieghi illi Daphne Caruana Galizia kienet gurnalista inestigattiva tajba hafna.

Ix-Xhud :

Ma ghandix dubju. Kellha l-istejjer tajbin taghha u kellha ohrajn daqsxejn..

Dr Jason Azzopardi :

Ezatt. Mela allura din il- persuna wehidha, wehidha, kellha ammont ta' stejjer… investigati. Jiena hawn ma naqbilx mieghek..

Ix-Xhud :

Ghandek kull dritt.

Dr Jason Azzopardi :

….u nghidha b' sens ta' rispett, illi inti Kamra ta' l-Ahbarijiet ta' l-istazzjon nazzjonali ghandu inqas rizorsi minn taz-zewg partiti politici….; Is it a healthy state of affairs illi l-PBS.. tifhimnix hazin, along the years, I am not saying.. ok?, ikun a glorified notice board tal-gvern tal-gurnata?

Ix-Xhud :

Mhux ezatt. Ma naqbilx mieghek ma' l-ahhar parti. Ma naqbilx mieghek ma' l-ahhar parti. Ghaliex biex tghid a glorified notice board tal-gvern tal-gurnata tkun zbaljat. Jiena f' dawn is-seba' snin li kont responsabbli ma kien hemm l-ebda issiue li ma gietx trattata ampjament mhux biss fl-Ahbarijiet, izjed u izjed fil-programmi. U fil-programmi kemm li noriginaw ahna li huma ftit, vera; u naf illi Dr Said Pullicini jifhimni x' irrid nghid ghax kienet wiehed li irsista biex ikun hemm prezenza taghna stess, imma fil-verita` fil-programmi kollha gew trattati, allura ma tistax tghid a glorified notice board, no. That is not fair, that is not fair. That is not fair.

Dr Jason Azzopardi :

Mela muhx qed taqbel, u ghandek kull dritt li ma taqbilx, pero` going forward Malta llum fir-realta` li qed tghix fl-2020, tahseb li hemm lok ta' titjieb biex dan l-istat ta' fatt jinbidel fil-Kamra ta' l-Ahbarijiet?

Ix-Xhud :
Inkun bahnan jekk nghid li mhux dejjem hemm lok ghal titjib! Mela ahna perfetti!? Da zgur li hemm lok ghal titjib. Dan kullimkien hemm lok ghal titjib. M’ hemmx dubju. Imma l-ewwel titjib li jrid isir hija fil-pajjiz generali, fis-socjeta` generali. Jiena kburi, vera u niddejjaq nghid hekk ghax ma tantx jiena..; jien kburi. Jien kelli Kamra ta’ l-Ahbarijiet b’ gurnalisti miz-zewg nahat, b’ hafna minnhom tajbin, u ma rridx niddejjaq nghid, hafna minnhom..; jien ghandi eks NET, ghandi eks RTK, ghandi l-maggioranza gejjin minn hemm. Kienu hemmhekk u baqghu hemm. U apprezzajthom, u jafu li apprezzajthom. Hadd ma jghidlek kelma – isma dan lilna zeblahna ghax …! No way. Jiena kont hemmhekk ghax jien l-interess tieghi huwa l-istazzjon nazzjonali. U ghamlu xoghol tajjeb hafna; b’ intervisti, b’ mistoqsijiet; dejjem gahmilnihom. U ma ddejjaqnix li naghmluhom; u ghamilnihom lil kulhadd. Jiena ghamilthom, naf li ghamilthom ghax … ukoll. Mario Xuereb, hemm hafna li ghamluhom; jigifieri ma niddejqux, u hadd ma jzommilna l-kitla ta bhal ma jahsbu xi whud! M’ hu veru xejn

Imhallef J Said Pullicino :
Dottore ma ahniex ninvestigaw il-PBS hawnhekk

Imhallef A Lofaro :
Ok Thank you

Din hija s-sustanza tax-xhieda ta’ **Reno Bugeja** kif giet dettata minnu stess fil-prezenza ta’ l-istess xhud.

Niddikjara li traskrivejt bl-ahjar hila tieghi x-xhieda ta’ l-istess xhud.

Saviour Scicluna
Traskrittur